

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिःस्थ

परीक्षा : डिसेंबर – २०२३

सत्र ६ वे

विषय: वेणीसंहार (19E466)

दिनांक : २१/१२/२०२३

गुण : ८०

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

- प्र.१. स्वभाषया अनुवादं कुरुत । (चतुर्णाम्) (२४)
- १) लाक्षागृहानलविषान्नसभाप्रवेशैः प्राणेषु वित्तनिचयेषु च नः प्रहृत्य ।
आकृष्य पाण्डवधूपरिधानकेशान् स्वस्था भवन्तु मयि जीवति धार्तराष्ट्राः ॥
 - २) मथ्नामि कौरवशतं समरे न कोपात्? दुःशासनस्य रुधिरं न पिबाम्युरस्तः?
संचूर्णयामि गदया न सुयोधनोरु? सन्धिं करोतु भवतां नृपतिः पणेन ॥
 - ३) प्रालेयमिश्रमकरन्दकरालकोशैः पुष्पैः समं निपतिता रजनीप्रबुद्धैः ।
अर्कांशुभिन्नमुकुलोदरसान्द्रगन्ध-संसूचितानि कमलान्यलयः पतन्ति ॥
 - ४) एतेऽपि तस्य कुपितस्य महास्त्रपाणेः किं धूर्जटेरिव तुलामुपयान्ति संख्ये ?
शोकोपरुद्धहृदयेन यदा तु शस्त्रं त्यक्तं, तदास्य विहितं रिपुणातिघोरम् ॥
 - ५) तेजस्वी रिपुहतबन्धुदुःखपारं बाहुभ्यां व्रजति धृतायुधप्लवाभ्याम्
आचार्यः सुतनिधनं निशम्य संख्ये किं शस्त्रग्रहसमये विशस्त्र आसीत् ?
 - ६) हत्वा पार्थान्सलिलमशिवं बन्धुवर्गाय दत्त्वा मुक्त्वा बाष्पं सह कतिपयैर्मन्त्रिभिश्चारिभिश्च ।
कृत्वान्योन्यं सुचिरमपुनर्भावि गाढोपगूढं संत्यक्ष्यावो हततनुमिमां दुःखितौ निर्वृतौ च ॥
- प्र.२ ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत। (केषांचित् पञ्चानाम्) (२५)
- १ निपतन्ति धार्तराष्ट्राः कालवशान्मेदिनीपृष्ठे । २. शतसंख्या पुनरियं सानुजं स्पृशतीव माम् ।
 - ३ प्रत्यक्षं हतबन्धुनां कुतो दुःखं कुतो व्यथा। ४. अनुभवतु तपस्विनी वेणीसंहारम् ।
 - ५ अहो मुग्धत्वमबलानाम् । ६. वक्तुं दुष्करमध्यवसितुम् ।
 - ७ मधुरापि हि मूर्च्छयते विषविटपिसमाश्रितावल्ली ।
- प्र.३. लघुनिबन्धं लिखत। (१५)
- प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणम्
अथवा
कर्णाश्वत्थाम्नोः कलहः
- प्र.४. टिप्पणीद्वयं लिखत। (१६)
- १ नान्दीश्लोकः
 - २ प्रवेशकः
 - ३ वेणीसंहारस्य प्रमुखः रसः